

Redaktör: Lars Rombo

Nr 396, utskrivet v 35 2023

Kära läsare!

Ingen har hört av sig med min fråga om jag skulle hålla föreläsning en eftermiddag den 13 (eller 15) sept. Det blir som det blir!

(Om du tidigare haft diskussion med oss om just detta, kontakta oss gärna via Svar igår-formuläret under fliken "Fråga svar igår" på vår hemsida www.reseradet.com).

Fråga: Har du läst denna artikel och vad är din åsikt om vilka som ska vaccineras med Qdenga? Ska vi undvika att vaccinera personer 60+?
<https://www.lakemedelsvarlden.se/baravissa-resenarer-bor-fa-vaccin-mot-denguefeber/>

Svar: Information i artikeln är identisk med info i Reserådet pärm 1 flik 7, dengue-infektion. Jag är personligen något mer liberal och kan tänka mig vaccin också för särskilda resenärer 60+ men detta är inf.läkarnas åsikt i deras vaccingrupp. Jag har betonat skillnaderna i Reserådet.

Fråga: På grund av brist på TBE-vaccin fick vi häromdagen ett TBE-vaccin vid namn Ticovac från Pfizer. Hur tänker ni kring detta? Användas som FSME och Encepur? Samma intervall? Om man fått FSME en eller flera doser, går det bra med Ticovac som nästa dos?

Svar: Ticovac är bara ett annat namn i Norge än i Sverige, vaccinet är identiskt med FSME. Skriv gärna in FSME i vaccinationsintyget.

Fråga: Är det OK att ge Boostrix Polio till en man född -73 med MS och som behandlas med Gilenya? Han ska resa till Indonesien med arbetet en vecka både i stads- och landsbygds-miljö.

Svar: Ja, så kan du göra men poliorekommendationen för Indonesien är borttagen i Reserådet.

Fråga: Familj planerar resa till Spanien i september med sitt då 8 månader gamla barn. Mamma har försökt att få råd och hjälp av BVC som avböjt och hänvisat henne till vaccinations-mottagning. Barnet helammas nu och planeras att göra så även då med intro av smakportioner. Hur skulle du säga, ska man överväga att ge MPR innan avresa, barnet har då inte fyllt 8 månader, om man tar vaccin två veckor före avresa samt Havrix (OK trots FASS-angivelser om 1 år)? Barnet har ännu ej introducerats för ägg, kan man ändå ge vaccin eller ska VC ta hand om detta? De kommer att bo och vistas i Alicantetrakten.

Svar: Risken för hepatit A och MPR är bara marginellt större i Spanien. Jag skulle inte bry mig men vill mor ändå ha vaccin så är det inte farligt att ge – dock marginellt sämre skyddseffekt när vaccinet ges före ett års ålder.

Fråga: Önskar råd gällande kvinna född -62 som ska resa till Indien i oktober. Hon kommer att åka på en två veckors organiserad turistresa med guide till nordvästra Indien, inte närmare preciserat. Hon har grundskydd och påfylld DiTe. Har fullgott skydd med Twinrix. De kommer att åka runt och se sevärdheter och bo på hotell. Tänker oss Dukoral, tyfoid - vilket vaccin rekommenderas? Vad är rekommendationen för malariaproylax?

Svar: Myggsticksskydd får räcka mot malaria. Dukoral OK men tyfoid är inte prioriterat med så kort resa.

Fråga: Vi känner oss osäkra på om man fortfarande inte ska räkna en dos hepatit A-vaccin som ges före 1 års ålder? Utan ska man börja om med två doser efter 1 års ålder?

Svar: Du får marginellt sämre effekt när du ger vaccinet före ett års ålder och då brukar den dosen räknas bort enligt Folkhälsan. (Men i ärlighetens namn blir skyddet ändå i stort sett lika bra när du väl gett dos 2).

Fråga: Har en kvinna på 50 år som är vaccinerad mot vattkoppor med två doser för 15 år sedan. Gett info om att det är 80 % skydd mot bältros efter vaccinet men hon är extremt rädd för bältros så hon fick första dosen Shingrix idag. Tänker att då man vaccinerats mot vattkoppor så kanske det kunde räcka med EN dos Shingrix? Inget jag hört men en fundering...

Svar: Vattkoppsvaccin minskar risken för bältros med 75 % under en period men det finns bara studier för några år efter vaccination. Det är aldrig aktuellt att bara ge en dos bältrosvaccin - två doser behövs.

Fråga: Har en fråga ang om en kille född -04 som ska resa till Uganda 2/11 till 13/12 på missionärsresa ute bland befolkningen. Denne kille har op ca njure för ca 10-12 år sedan och har nu endast en njure kvar. Nu ingen behandling och äter inga mediciner för detta sedan länge. Har fått två doser av Menveo 2019 och 2020 och likaså Bexero samtidigt. Undrar om han ska ha ytterligare en dos av varje? eller räcker det med vad han har nu? Av mig har han fått Stamaril, Twinrix och Typhim. Malariamedicin vill han inhandla i Uganda enligt vad de övriga mera "resvana" har sagt till honom.

Svar: Räkna med att han är frisk och inte behöver fler doser än andra. Ditt förslag är OK. Undrar just vilket malariaproylax han kommer att köpa...

Fråga: Mässlingvaccin till sjukvårdspersonal. Hur ska vi tänka med tidsintervall mellan dos 1 samt 2? Å ena sidan vill vi att vårdpersonal, som kan vara mer utsatt för smitta, får båda doserna relativt snabbt men med kortare intervall mellan doserna, medan längre intervall ger mer långvarigt skydd även på samhällsnivå. Vaccinationsguiden skriver: "*Ges tidigast 4 veckor efter dos 1 men immunsvaret blir bättre och mer långvarigt om booster ges först efter flera månader (eller t.o.m. ett par år senare). Valet av tidsintervall beror på om man önskar ett maximalt skydd (kort intervall mellan dos 1 och 2) eller ett långvarigt skydd (långt intervall mellan dos 1 och 2).*"

Svar: Vaccinationsguiden får stå för sina åsikter - bör inte kommenteras av mig. Förvånande att personalen inte redan är immuna

eftersom mer än 98 % av tonåringar och vuxna redan haft mässling eller fått vaccin. Gissar att detta är en subgrupp som testats och saknar immunsvaret och då behövs två doser, dock ger redan en dos ett så gott som fullständigt skydd i ett flersårsperspektiv. Är det högriskutsatt personal får det räcka med två månaders intervall till dos 2.

Fråga: Får ibland frågor om polio och har så svårt att svara på dem. Nu har en patient tagit fyra doser poliovaccin (senaste dosen -89). Bör hon fylla på det skyddet?

Svar: Fyra doser räcker bra för livet. Om man åker till land med fortsatt risk är en extrados regel.

Svar på förra månadens fall:

Fråga: Nu i dessa tider av brist på TBE-vaccin har vi hamnat i ett dilemma när det gäller de olika åldersspannen för FSME junior och Encepur barn. Vi har några patienter i tidigt tonår som vi vaccinerat med Encepur vuxen första dosen men nu är dessa slut. Ska vi då välja Encepur junior 2 doser alt FSME junior 1 dos? Just nu kan vi välja på båda dessa alternativ. Vad är bäst?

Svar: Vaccinerna är jämnogoda. Jag skulle välja fabrikatet som har längst ålder för junior...

Månadens fall: Fråga: Jag har en kvinna på 56 år som ska resa till Indien en vecka 9/9. Hon har vaccinerats 2012 med tre doser Twinrix. Hon har i våras tagit prov i Kina som visar att hon ej har antikroppar mot hepatit A el B. Hennes arbetsgivare betalar för vaccinationen och för icke vårdpersonal brukar vi inte göra immunitetskontroll. Hon vill själv ha ytterligare en dos Twinrix innan avresa. Är det klokt att börja så och att hon själv kollar upp immunitet efter en månad. Eller ska man inleda en non responder-vaccination?